

Dějiny zaniklé obce Křimín

Ves Křimín se rozkládala mezi Hradešínem, Přišimasy, Škvorcem a dvorem Hostínem u Úval v místech dnešní sochy sv. Donáta. Její někdejší náves dnes připomíná již jen křižovátka turistické, kdysi obchodní stezky k hradu Škvorci a na Hradešín, po níž chodili později úvalští ke kostelu sv. Jiří. Jméno osady můžeme nalézt v pomístním názvu pole „**na Křemíně**” nebo „**přední a zadní Křemín**“ a dá se vyložit dle osobního jména **Křima**, či **Kříma**, které s určitostí představuje jméno zakladatele osady. Na polohu a rozložení někdejší vesnice ukazuje několik archeologických nálezů, při nichž byly obnaženy relikty částí základů několika dřevěných budov z předhusitské doby. První listinné zmínky o zdejší osadě hovoří již roku **1318**, kdy se odtud připomíná **Přibyslav z Trzimyna**, psaný též z Šelmberka (někdejší hrad u Mladé Vožice na Táborsku), který byl označen jako prapředek rodu pánů z Šelmberka. V té době Křimínem procházela velmi důležitá odbočka Trstenické obchodní stezky, po níž se vozilo zboží a koření na hrad Škvorec a Hradešín. Přibyslav zřejmě Křimín nedlouho potom prodal, neboť se jeho synové píší již jen na Šelmberku a dle statků v jeho okolí. Novým pánem je zde roku **1349 Ratolt z Krzymina**, který se uvádí mezi jinými jako svědek v listině kadaňského purkrabího Alberta z Kolovrat. Tak jako většina vesnic na východ od Prahy, i Křimín byl přikoupen k rozsáhlému panství Olbramoviců, kteří se ve 2. polovině 14. století usadili na blízkém hradě Škvorci. Jako majitelé Křimína se **Olbramovci** výslovně zmiňují roku **1386**, kdy v Křimíně jakožto prosté vsi „*Primo in villa wlgariter Krzymyn 5 sexagenas*” **zřídili stálý plat** pěti kop k oltáři sv. Těla Kristova v chrámu Panny Marie na Starém městě pražském. V nastalých husitských bouřích vesnice sdílela osudy s hradem ve Škvorci, jehož majitel Petřík Olbramovic podporoval rozložení sil pražského svazu. Z těch dob pochází jen krátký zápis z roku **1433** v nejstarší knize města Český Brod. O rok později v květnu **kolem Křimína procházely oddíly** táborů a sirotků, kteří si z Hradešína vyhlíželi bezpečnou cestu k městům ještě stále věrným husitské levici. Novým pánem na Škvorci se stal po Olbramovicích **Čeněk z Klinšteina**, kterému se dostal roku **1462** do držení i se „*vsí a dvory kmetcimi s platem, což tu má v Křimíně*” s panstvím za 3000 kop grošů. Léta **1495** vyznává v listu novoměstský měšťan Jan Trčka, že mu je **rychtář Šturm v Křimíně dlužen** 15 kop. Následně se vesnice dostává do majetku pánů tvrze Hostyně (Hostín u Úval). Když si nechávali Smiřičtí po shoření desk zapsat nový vklad listiny z roku **1532**, písař Křimín vyškrtl ze zboží panství Škvoreckého, neboť ještě stále náležel k sousední Hostyni. Naproti tomu **Jiří Dlask ze Vchynic a na Hostyni** do desk vložil prodej Hostyně, kterou roku **1542** a celé „*své panství s vesnicí Křimínem a dvory kmetcimi s platem, což tu má*” **prodal** Janu Vchynskému ze Vchynic za 2 600 kop grošů a 30 kop grošů pražských. Jak se zdá, přešel Křimín posléze bohatým pánům Smiřickým ze Smiřic, neboť roku **1560** přikupuje pustou hostyňskou tvrz od Vchynských **Albrecht Smiřický ze Škvorce**, jehož potomkům panství náleží až do nešťastného roku **1621**, kdy byly statky Smiřických s panstvím Škvoreckým i Křimínem zkonfiskovány. Když počali roku **1645** švédští rebelové plenit a pustošit okolí Škvorce a Kostelce za třicetileté války, **zpustly krutým způsobem některé vesnice**, mezi nimiž byl jmenován **i Křimín**. To zřejmě způsobilo, že již nebyl vůbec uveden ani v popisech Berní ruly roku **1654**. Třicetiletá válka vymazala dočista tuto velkou osadu z mapy. A z opuštěných rumů někdejší osady si okolní vesnice nadobro zapůjčily kameny ze staveb. Pro zajímavost nutno dodat, že se v království Českém připomíná ještě jeden Křimín. Byl jím někdejší dvůr u obce Vinařice, který stával jihovýchodně od Mladé Boleslavi.

Jan Psota ml., kronikář městyse Škvorce